

ФІНЛЯНДІЯ ЯК ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Єна Л.С.

*ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»,
м. Красноармійськ*

Метою дослідження є аналіз досвіду Фінляндії щодо формування та розбудови економіки знань та обґрунтування можливостей його застосування в економіці України. Визначено основні уроки з досвіду Фінляндії.

Будь-яка країна може швидко відновити обсяг ВВП і здійснити велику реструктуризацію, як це зробила Фінляндія. Важливий висновок полягає в тому, що кризу можна перетворити в сприятливу можливість. Однак щоб така можливість з'явилася, можуть знадобитися деякі передумови й високий ступінь гнучкості в економіці. Під тиском світових процесів Фінляндія була змушена постійно поліпшувати свої технології й систему освіти, щоб залишатися конкурентоспроможною в дуже вимогливому глобальному середовищі.

У Фінляндії ключовим елементом гнучкої («еластичної») економіки стала система освіти. Фінляндія давно мала високий рівень освіченості населення, що полегшило необхідну реструктуризацію економіки. Крім того, освітня система виявилася спроможною швидко й гнучко реагувати на нові можливості.

Саме постійне прагнення поступу вперед пояснює перехід Фінляндії до економіки знань, і, що навіть більш важливо, її здатність зберігати високу конкурентоспроможність протягом тривалого часу. Досліджено, що головні відмінності економічного стану України від Фінляндії такі: концентрація нації не на майбутньому, а на минулому — розширення викладання історії, класичної літератури та ін. за рахунок скорочення обсягу викладання точних наук у середній і вищій школах; відсутність суспільного клімату пошани до наукової праці, неусвідомлення провідної ролі науково-технологічних досліджень у створенні основи для сталого розвитку України у ХХІ ст.; хибне уявлення про те, що перехід від централізованого планового управління економікою до ринкової самоорганізації автоматично приведе до трансформації штучно створеного хаосу в досконалу суспільно-економічну структуру; нерозуміння політичною елітою України визначальних рис суспільства знань, звужене бачення прогресу як запозичення зарубіжних технологій та устаткування й поширення в освіті й науці персональних комп'ютерів; низький рівень наукової грамотності більшості населення, брак інформації про можливості надвисоких технологій. Таким чином, досвід Фінляндії показує, що система освіти — це ключовий напрямок інвестицій у створенні економіки знань, оскільки впливає як на попит, так і на пропозицію основного товару цього типу економіки — інтелектуального капіталу. Визначено сутність системного підходу до промислово-інноваційної політики «по-фінськи» — це налагодження перехресних зв'язків між наукою, університетами, підприємствами, промисловими асоціаціями і державними агенціями. Встановлено, що основний результат — пріоритетність інвестицій у НДДКР, ефективна система координації та співробітництва між науково-дослідними інститутами й фінансуючими організаціями.